

Aeratoren trækker propper op af plænen. Det giver mulighed for at lufte græsset og skifte lidt af jorden. Foto: Gug Anlæg & Planteskole.

Maskinkvartetten tager kampen op mod kridtet

GRÆSPLEJE. Med et massivt kridtlag lige under plænen må man acceptere en dårlig græsplæne eller betale dyrt for at få gravet kridtet væk... men Gug viser at der er en genvej

Af Lars Thorsen

Dan Nygaard fra Gug Anlæg & Planteskole er en græsnørd. Derfor giver det mening at han har bragt en specialløsning fra golfbanerne ind i hr. og fru Jensens haver for at forbedre de private græsplæner. Han kalder det en 1-2-3-4-løsning, men før man kan have en løsning, skal man jo have et problem.

„Problemet er at rigtig mange får anlagt haver hvor der sker en helt forkert jordbearbejdning. Heroppe i Aalborg-området har vi mange steder et tæt lag af kridt bare ét spadestik ned, og hvis det ikke var bearbejdet da haven blev anlagt, så har der tidligere ikke været meget at gøre,” siger Dan Nygaard.

Han er tit kommet ud i haver hvor der oven på kridtet er lagt harpet muld eller ler hvor vandet ikke kan trænge igennem. Så ligger der vand oven på råjorden, og det kan ligge op i vækstlaget så græsset ved udlægning af 20 cm vækstlag kun har 10 cm vækstlag mens resten bliver en 'blæverpøl' der lugter råddent.

Alligevel finder han det ure-

alistisk at kunderne vil betale 100.000 kr. for at få skrabet kridtet af, lagt ny muld på og sået græs. Også selv om kridt er en umedgørlig størrelse. „Kridtlaget er jo massivt. Du kan ikke grave det med spade, og selv en 1½ tons minigraver tipper når du prøver at komme igennem. Det er hårdt som beton når det er tørt, og klisset ligesom ler når det er vådt, så det er meget svært at grube med mindre du har en 6 tons-maskine,” fastslår han.

Aeratorens propper

Derfor har Gug investeret i en kvartet af maskiner og begyndte sidste forår at turnere med '1-2-3-4-metoden'. Det er en kombination af en jordtryksluffer, en aerator, en vertikalskærer og topdresser.

I anlægsgartnerkredse er aeratoren - også kendt som en græs-propoptrækker - nok den eneste der kræver en nærmere forklaring. Den anvendes til at udskifte og forbedre jorden ved at den selvkørende maskine trækker 8 til 48 'propper' op pr. m² som bagefter fyldes med kompost, sand eller hvad jorden på stedet har mest brug for. Maskinen er

kendt på golfbaner hvor der bruges traktormonterede aeratorer, men herhjemme har der hidtil ikke været en maskinløsning til privathaver,” siger Dan Nygaard.

„Som groundsman kunne jeg godt se idéen, men når vi talte med maskinhandlerne, havde de ikke nogen i mindre størrelser, og selv ikke Svenningsens anede om de eksisterede. Men de påtog sig opgaven at kigge rundt efter den og fandt den til sidst hos Billy Goat i England, og nu kan vi bearbejde plænen og jorden i både 1, 8 og 60 cm dybde, med henholdsvis vertikalskærer, aerator og jordtrykluffer.

50% af potentialet

„Når der er kridt i råjorden, er det ofte i 50-200 cm dybe lag med et 10-20 cm tykt muldlag oven på. Der kan vi godt etablere en plæne, men resultatet er derefter. Hvis vi vil gøre det bedre, er det urealistisk at grave alt kridtjorden af. Men vi kan lave en næsten optimal løsning hvor vi afrømmer mulden og skræller så meget kridt af at vi bagefter kan udlægge 30 cm muldjord. Endnu bedre er det at skrælle ekstra 5-10

cm kridt af og udlægge 5-10 cm sand som vi gruber ned i kridtjorden,” siger Nygaard.

„Men en sådan komplet omlægning er dyr. Det er her man kan bruge vores 1-2-3-4-metode. Med den kan vi hjælpe de kunder som gerne vil have en ordentlig plæne, men ikke vil punge ud for en komplet omlægning. Hvis vi siger at man får 20% af græssets potentiale ved at lade kridtet ligge, og 100% ved at skrabe

det af, så mener jeg at vi har en billig løsning som kan udløse 50 % af græssets potentiale,” forklarer Dan Nygaard.

Han anslår at denne reetablering af plænen med kombinationen af jordtryksluftning, aerator, vertikalskæring (som også samler propperne op) og topdressing og efterfølgende jordprøve med gødningsplan i en 300 m² have kan ordnes for omkring 10.000 kr.

Metoden kan også anvendes på lerjord eller komprimerede jorde, forklarer Dan Nygaard. „Aeratoren går omkring 8 cm ned, så den jordforbedrer i overfladen, og hvis det er en hård jord, bringer vi sand derned og supplerer med jordtryksluftning i 60 cm dybde 2-3 steder pr. m². Det dræner jorden uden at den bliver alt for tør. Og hvis det er en tung lerjord med harpet muld på, liver vi op med kompost, og nede i dybden bruger vi kompost eller leca,” fortæller han. Harpet muld er ifølge Dan Nygaard et stort problem når folk lige har fået lagt det ud fordi den næsten struktureløse jord let klasker sammen. Dan Nygaard understreger dog at hver plæne kræver en jordforbedring tilpasset de lokale forhold.

Sandet jord og gåsebiller

Maskinkvartetten har Gug haft siden foråret, så der er ikke den store efterspørgsel på løsningen endnu, men Dan

Nygaard fortæller at både grundejerforeninger og boligforeninger har vist interesse, og så har han opdaget endnu et område hvor aeratoren kan være til hjælp.

„Kridt er jo ikke det eneste folk døjer med. Der er også mange sandede jorde, og de er meget populære blandt gåsebiller. Gåsebiller er til gengæld ikke særligt populære blandt private haveejere, men når vi bruger aeratoren, trækker vi også nogle af gåsebillarverne op, eller deres æg når de sværmer, og hvis man derefter topdreser, får det fjernet en del af billerne. Topdressing med kompost er gåsebillerne ikke vilde med. Og hvis du kører kompost og ler på, som du vander og får arbejdet det klæge lag ned i jorden, så er der lidt færre gåsebiller næste år. Hvis du bliver ved i 3-8 år, vil du ofte have ændret jordoverfladen nok til at det har en mærkbar effekt,” fortæller Dan Nygaard som skyder på at man allerede første år får krammet på halvdelen af gåsebillerne hvis man kommer ud på det helt rigtige tidspunkt i det sene forår.

Han understreger dog at gåsebillebekæmpelse bare er en mulig en sidegevinst. Aeratoren og 1-2-3-4-løsningen er primært tiltænkt jorde som døjer med kridt, ler og komprimering. Dem er der til gengæld nok af. □

Mange steder er der et tæt lag af kridt bare ét spadestik nede. Det er hårdt som beton når det er tørt, og klistret som ler når det er vådt. Foto: Gug Anlæg & Planteskole.

ECOstyle
PlantProfessional

AlgeFri N ProFF Algemiddel

Det er dit ansvar!

- Hurtig effekt på alger
- Anvendes på alle hårde overflader og stråtag
- Ingen permanente skader på træer, buske og græs
- Ingen afstandskrav til vandmiljø
- Hurtig nedbrydning

Vil du vide mere: Kontakt os på 30 52 50 05

ecostyle.dk

Plantebeskyttelsesmidler skal anvendes på forsvarlig måde. Læs altid etiketten og oplysninger om produktet før anvendelse. Vær opmærksom på de advarselssætninger og advarselssymboler, der fremgår af etiketten.